

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 65

26. srpna 2022

Obsah

IV *Informace*

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Evropská komise

2022/C 322/01 Směnné kurzy vůči euru — 25. srpna 2022 1

Rada

2022/C 322/02 Závěry Rady o opatřeních civilní ochrany v reakci na změnu klimatu 2

V *Oznámení*

JINÉ AKTY

Evropská komise

2022/C 322/03 Zveřejnění jednotného dokumentu změněného na základě schválení změny menšího rozsahu v souladu s čl. 53 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení (EU) č. 1151/2012 6

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÁ KOMISE

Směnné kurzy vůči euru ⁽¹⁾

25. srpna 2022

(2022/C 322/01)

1 euro =

měna	směnný kurz	měna	směnný kurz		
USD	americký dolar	0,9970	CAD	kanadský dolar	1,2881
JPY	japonský jen	136,07	HKD	hongkongský dolar	7,8234
DKK	dánská koruna	7,4374	NZD	novozélandský dolar	1,6006
GBP	britská libra	0,84293	SGD	singapurský dolar	1,3857
SEK	švédská koruna	10,5525	KRW	jihokorejský won	1 331,98
CHF	švýcarský frank	0,9616	ZAR	jihoafrický rand	16,7903
ISK	islandská koruna	140,30	CNY	čínský juan	6,8317
NOK	norská koruna	9,6400	HRK	chorvatská kuna	7,5140
BGN	bulharský lev	1,9558	IDR	indonéská rupie	14 753,15
CZK	česká koruna	24,648	MYR	malajsijský ringgit	4,4586
HUF	maďarský forint	408,93	PHP	filipínské peso	55,842
PLN	polský zlotý	4,7578	RUB	ruský rubl	
RON	rumunský lei	4,8758	THB	thajský baht	35,732
TRY	turecká lira	18,1120	BRL	brazilský real	5,0879
AUD	australský dolar	1,4306	MXN	mexické peso	19,8132
			INR	indická rupie	79,6555

⁽¹⁾ Zdroj: referenční směnné kurzy jsou publikovány ECB.

RADA

Závěry Rady o opatřeních civilní ochrany v reakci na změnu klimatu

(2022/C 322/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE

S ohledem na následující:

I. ÚVOD

1. PŘIPOMÍNÁJÍC, že cíle udržitelného rozvoje stanovené v Agendě OSN 2030, Pařížské dohodě o změně klimatu a sendajském rámci pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030 se zaměřují na snížení rizik klimatických katastrof;
2. S OHLEDEM NA článek 196 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), který podporuje spolupráci mezi členskými státy při řešení katastrof, a na článek 222 SFEU, podle něhož Unie a její členské státy jednají v duchu solidarity, pokud je některý členský stát obětí katastrofy;
3. BEROUC V ÚVAHU prioritu, kterou Unie výslovně přisoudila zelené transformaci a ochraně biologické rozmanitosti v rámci Zelené dohody pro Evropu, cíl dosáhnout klimatické neutrality uvedený v nařízení (EU) 2021/1119, jakož i projekt – podpořený balíčkem opatření na podporu oživení – ekologičtější a odolnější Evropy, která je lépe vybavena na to, aby mohla čelit současným a budoucím výzvám, a to i v rámci své vnější činnosti;
4. ZDŮRAŽŇUJÍC, že mechanismus civilní ochrany Unie, který byl zřízen v roce 2001 a posílen zejména v letech 2013, 2019 a 2021, hraje stále větší úlohu v reakci Evropy na přírodní a člověkem způsobené katastrofy, že nedávná změna mechanismu civilní ochrany Unie stanoví cíle odolnosti vůči katastrofám na základě současných a výhledových scénářů a že mechanismus civilní ochrany Unie přispívá ke splnění celkových cílů Unie v oblasti financování klimatu a biologické rozmanitosti;
5. PŘIPOMÍNÁJÍC závěry Rady ze dne 4. června 2009 o zvyšování informovanosti o civilní ochraně, závěry Rady ze dne 30. listopadu 2009 o rámci Společenství pro předcházení katastrofám v EU a závěry Rady ze dne 3. října 2011 o úloze dobrovolných činností v sociální politice, které zdůrazňují, že dobrovolná činnost je přínosem pro dobrovolníky, komunity a společnost jako celek; vytvoření Evropského sboru solidarity v roce 2018; význam občanské společnosti a občanů pro zvýšení bezpečnosti a odolnosti; a závazky Unie týkající se Evropského roku mládeže 2022;
6. PŘIPOMÍNÁJÍC závěry Rady ze dne 3. června 2021 o vytvoření Evropy odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu a závěry Rady ze dne 23. listopadu 2021 o zvyšování připravenosti, schopnosti reakce a odolnosti vůči budoucím krizím;
7. KONSTATUJÍC, že účinky změny klimatu jsou zřejmé a že extrémní povětrnostní jevy spojené se změnou klimatu jsou stále častější, intenzivnější a trvalejší, což zvyšuje riziko jak značných ztrát na lidských životech, tak i materiálních a přírodních škod, a zdůrazňujíc, že je třeba, aby členské státy v této oblasti přijaly opatření;
8. UZNÁVAJÍC vědecká posouzení změny klimatu, jejich dopadů a možných budoucích rizik, jakož i možnosti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování, které poskytl Mezivládní panel pro změnu klimatu Organizace spojených národů;

9. ZOHLEDŇUJÍC zranitelnost evropského obyvatelstva a území z hlediska jejich rozmanitosti, zejména pokud jde o oblast Středomoří, horské a lesní oblasti, záplavové oblasti, moře, pobřeží a ostrovní území, arktické oblasti a nejbližší regiony a městské oblasti;
10. BEROUC na vědomí významnou úlohu makroregionálních strategií Unie jako jednoho z nástrojů vnější politiky pro řešení dopadů změny klimatu a posílení odolnosti;

II. RADA EVROPSKÉ UNIE

1. ZNOVU POTVRZUJE zásadu solidarity při řešení výzev, které představuje změna klimatu v Unii i na celém světě;
2. PŘIPOMÍNÁ primární odpovědnost členských států za ochranu svého obyvatelstva, životního prostředí a majetku, a to včetně kulturního dědictví;
3. ZDŮRAŽŇUJE úlohu účasti veřejnosti a dobrovolníků, která, jak již bylo zdůrazněno ve výše uvedených závěrech ze dne 3. října 2011, přispívá k rozvoji aktivního občanství, demokracie a sociální soudržnosti, a tím k provádění základních hodnot a zásad Unie, jakož i k odolnosti v oblasti civilní ochrany;
4. JE TOHO NÁZORU, že v důsledku změny klimatu musí být členské státy a orgány Unie připraveny řešit rozsáhlé, víceodvětvové a přeshraniční katastrofy s dominovým efektem, které se mohou objevit současně a častěji v rámci Unie i mimo ni a jejichž důsledky by mohly hluboce ovlivnit lidské životy a činnosti, jakož i biologickou rozmanitost;
5. KONSTATUJE, že je třeba, aby Unie vypracovala soudržnější a proaktivnější systémový přístup s cílem zvýšit odolnost vůči dopadům změny klimatu ve všech fázích cyklu zvládnání katastrof, který zahrnuje prevenci, připravenost, reakci a obnovu;
6. ZDŮRAŽŇUJE význam sdílení znalostí, know-how a inovací, jakož i zkušeností získaných od členských států a Komise;
7. UZNÁVÁ, že opatření přijatá členskými státy a evropskými orgány v souvislosti s přizpůsobením se účinkům změny klimatu s ohledem na strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu by měla být zaměřena na doplnění úsilí Unie v oblasti zvládnání rizika katastrof;
8. ZDŮRAŽŇUJE, že je důležité mít v členských státech dostatečné mezinárodně dostupné kapacity, Evropský soubor civilní ochrany a strategickou evropskou záložní kapacitu (rescEU) připravené rychle a účinně reagovat na katastrofy související se změnou klimatu, pokud rozsah mimořádné události přesahuje možnosti země reagovat samostatně;
9. KONSTATUJE, že mechanismus civilní ochrany Unie hraje významnou úlohu při zvládnání katastrof, posiluje partnerství Unie a přispívá k evropské kultuře civilní ochrany;
10. VYZÝVÁ členské státy, aby:
 - a) **zohlednily** rizika spojená se změnou klimatu v cyklu zvládnání katastrof, například využitím nástrojů společně vytvořených Komisí a Evropskou agenturou pro životní prostředí, jako je platforma Climate-ADAPT;

- b) **podporovaly** práci a výzkum týkající se způsobů, jak mohou být účinky změny klimatu přezkoumávány a začleňovány do jejich systémů zvládání rizik katastrof; začlenily tuto práci a výzkum do vnitrostátního posouzení rizik členských států, rozvoje posouzení schopnosti zvládání rizik a zlepšení plánování zvládání rizik katastrof podle článku 6 rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie;
- c) **podporovaly a sdružovaly** výzkum a inovace s cílem zlepšit vnitrostátní kapacity civilní ochrany v souvislosti se změnou klimatu, zejména prostřednictvím sítě znalostí Unie v oblasti civilní ochrany (dále jen „sít znalostí“) a v této souvislosti prostřednictvím středisek excelence, univerzit, výzkumných pracovníků a tematických komunit nebo odborných středisek;
- d) **podporovaly** investice do výzkumu a inovací v oblasti civilní ochrany v souvislosti se změnou klimatu a mobilizovaly příslušné evropské finanční prostředky;
- e) **vypracovaly** odpovídající opatření v oblasti prevence a připravenosti, včetně zajištění dostupnosti dostatečných kapacit, zaměřených na rizika vyplývající ze změny klimatu, jako jsou lesní požáry a povodně, které představují pro občany Unie stále větší riziko;
- f) v tomto ohledu **usilovaly** o rozvoj kapacit Evropského souboru civilní ochrany a rescEU, mimo jiné na základě stávajících a výhledových scénářů stanovených v článku 10 rozhodnutí č. 1313/2013/EU, přičemž zohlední zjištěná i nově vznikající rizika, celkové kapacity a nedostatky na úrovni Unie, zejména pokud jde o letecké hašení lesních požárů, chemické, biologické, radiologické a jaderné incidenty, rychlou zdravotnickou pomoc při mimořádných událostech, jakož i dopravu, logistiku a přístřeší;
- g) **učinily** operace civilní ochrany ekologičtějšími a udržitelnějšími ve všech fázích cyklu zvládání katastrof a podporovaly výzkum, inovace a sdílení znalostí;
- h) v rámci pomoci poskytované prostřednictvím mechanismu civilní ochrany Unie **zohlednily** dopady na životní prostředí a změnu klimatu, zejména případným sdružováním zdrojů;
- i) prostřednictvím specifických informací, vzdělávání, odborné přípravy a cvičení, které mohou zahrnovat celostátní a nižší úroveň, a dokonce i přeshraniční rozměr, přičemž zvláštní pozornost bude věnována osobám se specifickými zranitelnostmi, **podporovaly** připravenost a odolnost obyvatelstva vystaveného rizikům souvisejícím se změnou klimatu;
- j) **posílily** dobrovolnické organizace jako nedílnou součást civilní ochrany;
- k) v tomto ohledu a v koordinaci s místními orgány **zvážily** případné **začlenění** spontánních iniciativ do operací v oblasti odezvy;
- l) **zdůraznily**, že je důležité, aby občané přispívali k vlastní bezpečnosti a odolnosti, a podporovaly jakoukoli iniciativu zaměřenou na ocenění, uznání a podporu, ve vhodných případech prostřednictvím právního rámce, jejich aktivního zapojení do dobrovolných akcí a opatření v oblasti odezvy na katastrofy;
- m) **zohlednily** v tomto ohledu zvláštní úlohu mládeže;
- n) **podporovaly** aktivní účast občanů jako aktérů vlastní bezpečnosti a odolnosti nebo jako členů vnitrostátních či místních civilních struktur přispívajících k civilní ochraně, a to prostřednictvím těchto tří rozměrů:
- i) vydávání výstrah: vyjasnění úlohy a odpovědnosti různých institucí při vydávání cílených výstrah adresovaných dotčeným osobám, a to i s využitím moderních informačních a komunikačních technologií;
- ii) informovanosti: zvyšování povědomí veřejnosti o souvisejících rizicích, zejména v oblastech, které jsou nejvíce vystaveny účinkům změny klimatu, šířením informací pro veřejnost a organizováním vzdělávacích činností, a to i na dobrovolném základě;

- iii) mobilizace: podpora občanských sítí, sdružení a dobrovolníků zapojených do iniciativ v oblasti prevence rizik, odezvy na katastrofy a školení první pomoci;
- o) **zohlednily** význam dlouhodobých mimořádných událostí a rostoucí rizika, která mohou představovat pro systémy civilní ochrany na vnitrostátní i evropské úrovni;
- p) **zvážily** dopad změny klimatu na opatření mezinárodní civilní ochrany posílením spolupráce a podporou zvládání katastrof a krizí;
11. VYZÝVÁ Komisi, aby:
- a) **pokračovala** v pravidelné aktualizaci „meziodvětvového přehledu rizik přírodních a člověkem způsobených katastrof, kterým může být Unie vystavena“, a to zohledněním dopadů změny klimatu, na základě zpráv členských států o posouzení rizik;
- b) **zajistila**, aby dopady změny klimatu byly systematicky zohledňovány během celého cyklu zvládání katastrof;
- c) **zajistila**, aby mechanismus civilní ochrany Unie zohledňoval různorodou povahu katastrof způsobem, který je jak reaktivní, tak adaptabilní a pokud možno proaktivní;
- d) **posílila** dostupnost odborníků v oblasti životního prostředí a změny klimatu pro nasazení v rámci mechanismu civilní ochrany Unie;
- e) **prosazovala** doplňkovost mechanismu civilní ochrany Unie s dalšími mechanismy Unie pro řešení krizí;
- f) **podporovala** výzkum a inovace v oblasti civilní ochrany, zejména vytvořením soupisu dostupných znalostí a obohatila síť znalostí, Znalostní centrum pro zvládání rizik katastrof a střediska excelence, která by mohla být v tomto rámci vytvořena, jakož i střediska provozovaná mezinárodními organizacemi;
- g) **posílila** a přizpůsobila nástroje, prostředky a platformy Unie na podporu zvládání katastrof a krizí a rozhodování v rámci společného komunikačního a informačního systému pro mimořádné události, Evropské observatoře pro sledování sucha, Evropského systému informací o povodních, Evropského systému informací o lesních požárech, jakož i programů Galileo, Copernicus a programu EU pro družicovou komunikaci v rámci státní správy;
- h) **zlepšila** schopnosti střediska pro koordinaci odezvy na mimořádné události předvídat a reagovat, zejména prozkoumáním toho, jak lépe využívat technologické inovace, včetně umělé inteligence a dostupných zdrojů údajů k odhalování a předvídání extrémních klimatických rizik;
- i) **podporovala** ekologičtější a udržitelnější evropské operace civilní ochrany podporou výzkumu a inovací vytvořením přehledu o současném stavu a vypracováním pokynů pro osvědčené postupy v této oblasti;
- j) **dále prosazovala** zapojení občanské společnosti do prevence a operativní reakce na změnu klimatu tím, že bude podporovat příspěvky občanů k jejich vlastní bezpečnosti a odolnosti a v koordinaci s vnitrostátními orgány nebo orgány na nižší než celostátní úrovni, mimo jiné prostřednictvím evropských ocenění, bude prosazovat veškeré iniciativy v oblasti odezvy na katastrofy založené na dobrovolnících;
- k) **vypracovala** programy odborné přípravy a cvičení pro zvládání katastrof souvisejících s životním prostředím a klimatem, a to i v rámci programu odborné přípravy EU, a podporovala dostupnost odborných znalostí za účelem jejich nasazení v rámci mechanismu civilní ochrany Unie;
- l) **prozkoumala** otázku změny klimatu v rámci mezinárodních opatření v oblasti civilní ochrany, mimo jiné podporou výměny zkušeností a osvědčených postupů s partnery, například na západním Balkáně a v rámci evropské politiky sousedství;
12. VYZÝVÁ Komisi, aby Radu informovala o dosaženém pokroku v rámci svých tříletých zpráv mechanismu civilní ochrany Unie, a členské státy vyzývá, aby byly Komisi při plnění tohoto úkolu nápomocny.
-

V

(Oznámení)

JINÉ AKTY

EVROPSKÁ KOMISE

**Zveřejnění jednotného dokumentu změněného na základě schválení změny menšího rozsahu
v souladu s čl. 53 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení (EU) č. 1151/2012**

(2022/C 322/03)

Evropská komise schválila tuto změnu menšího rozsahu v souladu s čl. 6 odst. 2 třetím pododstavcem nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 664/2014 ⁽¹⁾.

Žádost o schválení této změny menšího rozsahu je veřejně dostupná v databázi Komise eAmbrosia.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

„KORČULANSKO MASLINOVO ULJE“**EU č.: PDO-HR-01351-AM01 – 5.5.2022****CHOP (X) CHZO ()****1. Název (názy)**

„Korčulansko maslinovo ulje“

2. Členský stát nebo třetí země

Chorvatsko

3. Popis zemědělského produktu nebo potraviny**3.1. Druh produktu****Třída 1.5. Oleje a tuky (máslo, margarín, oleje atd.)****3.2. Popis produktu, k němuž se vztahuje název uvedený v bodě (1)**

„Korčulansko maslinovo ulje“ je extra panenský olivový olej získaný přímo z oliv výlučně mechanickými postupy.

V době uvedení na trh musí mít produkt „Korčulansko maslinovo ulje“ tyto fyzikálně-chemické a organoleptické vlastnosti:

- obsah volných mastných kyselin $\leq 0,6$ %,
- hodnotu peroxidového čísla ≤ 12 mEq/kg,
- K232 $\leq 2,50$,
- K270 $\leq 0,22$,
- barvu od žluté až po zelenou,

(¹) Úř. věst. L 179, 19.6.2014, s. 17.

- výraznou vůni zeleného ovoce a listů olivovníku (medián ovocné chuti $\geq 2,5$),
- výraznou a jednotnou středně až intenzivně hořkou a štiplavou chuť s dlouhotrvajícím dozníváním (medián hořkosti a pikantnosti ≥ 3).

3.3. *Krmivo (pouze u produktů živočišného původu) a suroviny (pouze u zpracovaných produktů)*

Základní surovinou pro výrobu produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ jsou olivy původních odrůd „Lastovka“ a „Drobnica“, které se používají samostatně nebo ve vzájemné kombinaci, přičemž tyto odrůdy musí být zastoupeny alespoň z 80 %. Jiné odrůdy, jež se pěstují v zeměpisné oblasti vymezené v bodě 4, představují nejvýše 20 % oliv zpracovaných k účelu výroby produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ a nemají podstatný vliv na jakost konečného produktu.

3.4. *Specifické kroky při produkci, které se musejí uskutečnit ve vymezené zeměpisné oblasti*

Všechny fáze výrobního postupu produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ od pěstování a sklizně po zpracování oliv se musejí uskutečnit ve vymezené zeměpisné oblasti uvedené v bodě 4.

3.5. *Zvláštní pravidla pro krájení, strouhání, balení atd. produktu, k němuž se vztahuje zapsaný název*

Skladování a plnění oleje do lahví musí rovněž probíhat ve vymezené zeměpisné oblasti uvedené v bodě 4, aby se zachovaly specifické organoleptické vlastnosti a jakost produktu, jež by dekantace mohla nepříznivě ovlivnit. Každá další dekantace oleje mimo vymezenou zeměpisnou oblast nebo jeho přeprava po moři na dlouhé vzdálenosti by s ohledem na možné nedostatečné dopravní spojení ostrova Korčula s pevninou mohly v konečném důsledku nepříznivě ovlivnit jakost oleje. Z těchto důvodů není produkt možné plnit do lahví mimo vymezenou zeměpisnou oblast. „Korčulansko maslinovo ulje“ se uvádí na trh v (tmavých) skleněných nádobách o objemu nejvýše 1 litr. Nádoby určené pro tento typ produktu o objemu do 5 litrů lze rovněž použít, pokud mají uzavírací systém, který po otevření nelze vrátit do původního stavu.

3.6. *Zvláštní pravidla pro označování produktu, k němuž se vztahuje zapsaný název*

Na označení musí být uveden rok sklizně. Při uvádění na trh musí být každé balení opatřeno jednotným logem. Podoba jednotného loga je uvedena níže.

Právo používat toto logo mají za stejných podmínek všichni uživatelé zeměpisného označení, kteří uvádí na trh produkt, jenž je v souladu se specifikacemi.

4. **Stručné vymezení zeměpisné oblasti**

Oblast výroby produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ zahrnuje celý ostrov Korčula, tj. katastrální území obcí Vela Luka, Blato, Smokvica, Čara, Račišće, Pupnat, Žrnovo, Korčula a Lumbarda.

Ostrov Korčula odděluje ze západu 15 km široký Korčulský průliv (Korčulanski kanal), ze severu je ostrov oddělen od poloostrova Pelješac 2,5 km širokým Pelješackým průlivem (Pelješki kanal) a z jihu 13 km širokým Lastovským průlivem (Lastovski kanal), který jej dělí od ostrova Lastovo.

5. Souvislost se zeměpisnou oblastí

Specifičnost zeměpisné oblasti

Ostrov Korčula se vyznačuje skalnatým, hornatým terénem, který je pokrytý hlavně horninami a nabízí pouze málo úrodné půdy. Úrodná půda byla vyčištěna od kamenů a upravena do terasovitého uspořádání. Odstraněné kameny z půd se používají k výstavbě suchých zdí, jimiž jsou ohrazeny terasy. Suché zdi zadržují úrodnou půdu na terasách, tedy zabraňují jejímu odplavení deštěm. Na těchto úrodných terasových půdách ohrazených suchými zdmi jsou vysazeny olivové háje, v nichž převažují původní odrůdy „Lastovka“ a „Drobnica“.

Hlavní typy úrodných půd lze rozdělit do dvou skupin: terasové regozemě a polní regozemě. Regozemě se nejčastěji skládají z vápenatých kambizemí a z červenic (terra rossa).

Na ostrově Korčula panuje středomořské klima s mírnými zimami a suchými, horkými léty. Vysoké průměrné teploty jsou důsledkem vysokého množství slunečního svitu. Průměrné roční teploty na ostrově Korčula se pohybují mezi 15,6 °C a 16,8 °C. Nejteplejším měsícem je červenec s průměrnou teplotou 25,9 °C a nejchladnějším měsícem je únor s průměrnou teplotou 9,1 °C.

Z hlediska množství slunečního svitu má ostrov Korčula pro pěstování oliv výborné podmínky. Největší počet hodin slunečního svitu připadá na červenec (373,7, tj. cca 12 h denně) a nejméně na prosinec (125,3, tj. cca 4 h denně).

Z hlediska ročního úhrnu srážek je podnebí na ostrově Korčula typicky vlhké. Nejvíce srážek spadne v chladnější části roku, od října do března, kdy se průměrný měsíční úhrn srážek pohybuje od 80 do 150 mm. Nejméně srážek bývá v období od června do srpna: průměrně od 30 do 45 mm.

Lidské faktory

Obyvatelstvo ostrova Korčula sehrálo hlavní úlohu při formování krajiny ostrova. Pěstitelé oliv pracují ve skalnatém, hornatém terénu, který svými rukama přeměnili na úrodnou půdu a uzpůsobili ho k pěstování olivovníků na terasách zpevněných suchými zdmi. Z důvodu složité dostupnosti teras v kopcích není možné používání větších strojů, takže sklizeň probíhá ručně pomocí mechanických ručních nástrojů.

Ostrov Korčula již od prehistorických dob pravidelně měnil majitele, a tak život na ostrově a rozvoj tržních zemědělských plodin ovlivnilo velké množství historických událostí. Mnohé historické prameny potvrzují pěstování oliv a výrobu olivového oleje na ostrově již v dobách řecké kolonizace, jakož i za vlády Římanů a Benátčanů. V písemných zmínkách pocházejících z období nadvlády Benátčanů nad ostrovem Korčula se uvádí, že „benátská vláda skupovala olej za velmi nízké ceny, což obyvatele ostrova přinutilo k tomu, aby olej začali pašovat. Přestože byly zavedeny přísné tresty, podle údajů se olej z Korčuly dostal až do Terstu.“ (S. Dokoza, *Iz gospodarske i društvene povijesti Blata do XVIII. st.*, Zbornik radova, Blato, 2003).

Specifičnost produktu

Specifičnost produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ spočívá ve výběru původních odrůd „Lastovka“ a „Drobnica“, jež tvoří 80 % oliv na ostrově Korčula.

Pavle Bakarić ve své vědecké práci (*Elajografija otoka Korčule*, 1995) uvádí, že původní odrůdy oliv „Lastovka“ a „Drobnica“ se od ostatních odrůd na ostrově Korčula („Velika Lastovka“, „Vrtušćica“, „Oblica“) liší z hlediska morfologických, biologických a komerčních vlastností. Rovněž uvádí, že čerstvé olivy těchto dvou odrůd obsahují oproti čerstvým olivám jiných odrůd vysoký podíl oleje (od 16,4 % do 24 %).

Specifičnost produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ spočívá v jeho vůni (která připomíná zelené ovoce a listy olivovníku) a chuti (jednotné středně až intenzivně hořké a štiplavé), jež jsou důsledkem vysokého podílu celkových fenolů zodpovědných za sensorické vlastnosti oleje, tj. za jeho hořkost a pikantnost. Tuto skutečnost potvrdil výzkum (M. Žanetić, D. Škevin, E. Vitanović, M. Jukić Špika a S. Perica, *Ispitivanje fenolnih spojeva i senzorski profil dalmatinskih djevičanskih maslinovih ulja*, Pomologia croatica vol. 17, 2011), kterým se zjistilo, že olivový olej pocházející z odrůd „Lastovka“ a „Drobnica“ obsahuje vyšší podíl celkových fenolů (více než 350 mg/kg) než olej z jiných analyzovaných odrůd („Oblica“ a „Levantinka“), u nichž dosahoval podíl celkových fenolů 161,15 mg/kg.

Rovněž se zjistilo, že odrůda „Lastovka“ má mezi analyzovanými odrůdami nejvyšší podíl hydroxytyrosolů (214,32 mg/kg) a že odrůda „Drobnica“ má nejvyšší podíl tyrosolů (84,37 mg/kg). Fenolové sloučeniny nacházející se v oleji odrůd „Lastovka“ a „Drobnica“ přispívají k vysoké oxidační stabilitě a k dlouhé skladovatelnosti olivového oleje z těchto odrůd. Vysoký podíl fenolových sloučenin má vliv na hořkost a pikantnost produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ (medián hořkosti a pikantnosti ≥ 3), přičemž rovnováha mezi těmito dvěma vlastnostmi se nejlépe projevuje u odrůd Drobnica“ a „Lastovka“, z nichž se uvedený olivový olej vyrábí.

V současnosti se pěstování oliv a výrobě olivového oleje na ostrově Korčula věnuje přibližně 1 000 zemědělských podniků a deset lisoven. Toto odvětví představuje na ostrově Korčula významnou hospodářskou činnost a název „Korčulansko maslinovo ulje“ se i dnes používá v běžném jazyce i na trhu (dodací a přepravní list, Presa d.o.o., Zlokić d.o.o., 2014).

Příčinná souvislost

Ke specifčnosti produktu „Korčulansko maslinovo ulje“ přispěly specifické půdně-klimatické podmínky ostrova Korčula i lidská činnost.

Aby mohli místní obyvatelé tento olej vyrábět, přeměnili skalnatý, hornatý terén na terasovitá pole ohrazená suchými zdmi. Na terasách vysadili olivové háje, jež tvoří hlavně olivovníky odrůd „Lastovka“ a „Drobnica“. Terasy se suchými zdmi vysazené olivovníky jsou autentickým rysem scenérie ostrova Korčula.

Pěstitelé si vybrali odrůdy „Lastovka“ a „Drobnica“ jako odrůdy, které jsou nejlépe přizpůsobené specifickým půdně-klimatickým podmínkám. Na ostrově Korčula jsou zastoupeny z 80 %.

Na ostrově Korčula převládají díky jeho zeměpisné poloze velmi vysoké denní teploty se značně velkým počtem hodin slunečního svitu, což je příznivé pro pěstování a růst oliv, zejména odrůd „Lastovka“ a „Drobnica“, jež jsou mimořádně odolné vůči suchu a mají výjimečně dlouhé období sklizně (od října do začátku února).

Ruční sběr oliv umožňuje místním pěstitelům stanovit ideální čas sklizně, což má přímý vliv na vysoký obsah fenolů v olivách, jimž „Korčulansko maslinovo ulje“ vděčí za svoji středně až intenzivně hořkou a štiplavou chuť.

Rovněž specifické klimatické podmínky na ostrově Korčula s vysokým počtem hodin slunečního svitu a nízkým úhrnem srážek v letních měsících mají přímý vliv na zvýšení podílu fenolů v olejích vyrobených z odrůd „Lastovka“ a „Drobnica“. Z analýz vyplývá, že obsah fenolů v těchto olivách je vyšší než u jiných testovaných odrůd, čemuž „Korčulansko maslinovo ulje“ vděčí za své specifické vlastnosti.

Odkaz na zveřejnění specifikace produktu

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/lzmijenjena_specifikacija_korculansko_maslinovo_ulje_012022.pdf

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace
Evropské unie
L-2985 Lucemburk
LUCSEMBURSKO

CS